

У наукових дослідженнях М. Бен-Арі, М. Зелковіц, Т. Пратт та ін. наведено загальні концепції мов програмування та проаналізовано їх функціональні можливості [1]. Дослідження аспектів вивчення технологій програмування у вищій школі присвячені наукові доробки В. Бикова, В. Осадчого, О. Романишин [2]. Попри значну кількість наукових доробок, проблеми формування практичних навиків програмування залишаються недостатньо дослідженою.

Тому, перспективами подальших розвідок вважаємо проаналізувати існуючі методики навчання програмуванню майбутніх фахівців галузі цифрових технологій, визначити основні компоненти та запропонувати ефективну модель формування у них практичних навиків програмування.

Список використаних джерел:

1. Вдович Т. Я., Лазарчак Л. В. Навчання основ програмування студентів фізико-математичного профілю // *Journal of Information Technologies in Education (ITE)*. – 2017. – №. 31. – С. 32-45.
2. Вівденко А., Конюхов С. Л. Формування практичних навичок з основ об'єктно-орієнтованого програмування засобами програм-тренажерів // *Інформаційні технології в освіті та науці: зб. наук. пр.* – 2017. – Т. 1. – №. 9. – С. 55-58.
3. Гевко Т. І. Формування професіоналізму майбутніх фахівців галузі цифрових технологій. Матеріали VII всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти». – ТНПУ ім. В. Гнатюка, 20-21 квітня 2023 р С.24-25.
4. Кривонос О. М. Особливості викладання програмування у вищому начальному закладі з врахуванням вимог сучасності // *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*. – 2011. – №. 57. – С. 131-134.
5. Потапчук О. Сучасні вимоги цифрового суспільства до фахівців комп'ютерного профілю. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2022. №. 4. С. 78-82.
6. Стандарт вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460 – URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-015-B.pdf>

Голярдик Н.А.

Доцент кафедри психології, педагогіки
та соціально-економічних дисциплін,
кандидат психологічних наук, доцент

Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
ambassador2151@gmail.com

Гевко О.І.

Старший викладач кафедри психології, педагогіки
та соціально-економічних дисциплін

Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
gevkoalena@gmail.com

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ

Інформаційні загрози та дезінформація стали невід'ємною частиною сучасного світу, особливо у контексті військових дій та національної безпеки, але мовна підготовка виявляється ключовим інструментом для захисту від подібних загроз.

Перш за все, здатність чітко та правильно розуміти інформацію є невід'ємною частиною ефективного захисту. Володіння мовною компетентністю дозволяє відрізнити правдиву інформацію від дезінформації та визначити можливі загрози.

Значення мовної підготовки полягає в здатності ефективно комунікувати та реагувати на інформаційні загрози. Військовий персонал, який володіє високим рівнем мовної

компетентності, може вчасно та адекватно реагувати на дезінформацію, передбачати можливі інформаційні атаки та здійснювати ефективну контрпропаганду [1].

Також, мовна підготовка є основою для розвитку критичного мислення та аналітичних навичок. Військовослужбовці, які вивчають мову, навчаються критично оцінювати інформацію, перевіряти її джерела та аналізувати контекст. Це є важливим інструментом для визначення можливих загроз та запобігання розповсюдженню дезінформації.

На тлі постійних інформаційних атак та спроб маніпуляції, мовна підготовка стає ще актуальнішою. Вона не лише допомагає зберігати чистоту мовного середовища, але і створює здатність зберігати інформаційну незалежність та гідно захищати себе від потенційних загроз.

Отже, мовна підготовка відіграє стратегічно важливу роль у забезпеченні національної безпеки та захисту від інформаційних загроз та дезінформації, надає інструменти для відокремлення фактів від маніпуляцій та формує розуміння обов'язковості критичного ставлення до інформації.

Взаємозв'язок між глибоким володінням українською мовою та професійною готовністю майбутніх військових до викликів національної оборони визначає не лише ефективність комунікації, але і спроможність виконувати стратегічні завдання на користь безпеки та суверенітету країни [2].

По-перше, вивчення української мови є ключовим фактором для формування ідентичності та патріотизму військовослужбовців. Глибоке занурення у власну культурну спадщину через мову підвищує рівень прив'язаності до рідного народу та підсилює відчуття відповідальності за його долю. Це, в свою чергу, мотивує військовослужбовців бути готовими вступати в боротьбу за незалежність та безпеку.

По-друге, вивчення української мови є передумовою для ефективної комунікації у військовому колективі. Здатність чітко та однозначно висловлювати свої думки, розуміти інструкції та взаємодіяти з командою – усе це є важливими чинниками для забезпечення координації та виконання стратегічних завдань. Мовна компетентність є основою для формування єдності та взаєморозуміння серед військових.

По-третє, вивчення рідної мови сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних навичок, які є ключовими у вирішенні стратегічних завдань національної оборони. Майбутні військові, які вивчають українську мову, навчаються розрізняти правдиву інформацію від дезінформації, що є невіддільною частиною сучасного інформаційного простору.

Для поліпшення мовної підготовки курсантів пропонуємо такі основні рекомендації:

1. *Розробка індивідуалізованих програм.* Розробка індивідуалізованих програм з вивчення української мови, яка враховує рівень кожного курсанта. Забезпечення можливості персонального вибору завдань та акценту на конкретні аспекти, що потребують удосконалення.

2. *Менторство та підтримка.* Запровадження системи менторства, де більш досвідчені військовослужбовці можуть допомагати своїм менш досвідченим колегам у вивченні мови, надавати поради та підтримку.

3. *Забезпечення культурно-мовного імерсіону.* Організація культурно-мовного імерсіону, який включатиме в себе участь курсантів у мовних заходах, традиційних святах та культурних подіях для максимального входження в мовне середовище.

4. *Проведення мовних оцінок та спостережень.* Регулярне проведення мовних оцінок для визначення прогресу курсантів. Спостереження за їхнім мовним розвитком та адаптація програм відповідно до потреб.

5. *Організація тематичних курсів для специфічних галузей.* Створення тематичних курсів, які орієнтовані на специфіку конкретних галузей військової служби. Це дозволить курсантам оволодіти специфічними термінами та виразами для їхньої професійної діяльності.

6. *Використання мовних технологій.* Використання сучасних мовних технологій (мобільні додатки та онлайн-ресурси) для надання доступу до навчальних матеріалів, тестів та інтерактивних вправ.

7. *Створення мовних груп для самостійного вивчення.* Запровадження мовних груп для самостійного вивчення, де курсанти можуть обмінюватися досвідом, вирішувати практичні завдання та спілкуватися українською мовою.

8. *Забезпечення інтенсивних імерсійних курсів.* Організація інтенсивних імерсійних курсів з української мови, де курсанти зможуть взаємодіяти з мовним середовищем та вдосконалювати практичні навички.

9. *Упровадження інтерактивних методів навчання.* Застосування інтерактивних методів, таких як: відеоуроки, віртуальні лекції та мовні практикуми для стимулювання активного вивчення та підтримки візуального запам'ятовування.

Окрім того, важливу роль у поліпшенні мовної підготовки курсантів відіграє самоосвіта. Процес самоосвіти, що передбачає активне вивчення та поглиблення знань, полегшується й урізноманітнюється в сучасному діджиталізованому світі, де сьогодні існує багато технологій, які дають можливість навчатися в будь-яких умовах. Майбутні офіцери, які самостійно вивчають мову, можуть активно розширювати свій словниковий запас, вивчати нові концепції та термінологію, що використовується у військовому контексті.

Варто зазначити, що здійснення цих рекомендацій сприятиме не лише поліпшенню мовної підготовки курсантів у відповідних закладах освіти, але й підвищенню їхньої професійної готовності до викликів національної оборони.

Список використаних джерел:

1. Шостак О. Г., Глушаниця Н. В., Білоконь Г. М. Принципи організації процесу мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2023. № 101. С. 74–81.
2. Шумовецька С.П. Теоретичні і методичні основи формування професійної культури майбутніх офіцерів-прикордонників у вищому військовому навчальному закладі : автореф. дис. ... д. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2020. 40 с.

Горбатюк Р. М.

завідувач кафедри машинознавства та транспорту,
доктор педагогічних наук, професор,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
gorbaroman@gmail.com

Лисенко К. Є.

здобувач другого рівня вищої освіти групи МОВ-17
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
katalysenko2001@gmail.com

ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Важливою умовою покращення якості підготовки фахівців є розвиток методів та форм контролю якості навчальних досягнень студентів. Освітній процес, як складна система, залежить від надійної діагностики рівня знань студентів, яка виражається через зворотний зв'язок, що включає контроль за ходом та результатами навчання.

Система освіти в Україні, як соціальна інституція, спрямована на забезпечення студентів надійними фундаментальними знаннями, розвиток професійних компетентностей для подальшого використання у професійній діяльності. Тому ефективна перевірка знань та вмінь здобувачів вищої освіти відіграє важливу роль у досягненні вимог до їхнього навчання. Основна функція перевірки полягає у контролі та оцінюванні рівня знань і вмінь студентів, визначенні їх базового рівня підготовки та оволодіння обов'язковим мінімумом змісту освітніх компонентів.